

College van burgemeester en wethouders**GOEDGEKEURD**

Vergadering van 15 juli 2025

Beleid en Uitvoering - Team
Samenleving

**10 2025_B&W_00511 Informatienota over alternatieve scenario's zwembad
Vollenhove - informeren****Samenstelling:**

Aanwezig:

Melvin Smit, Loco burgemeester en voorzitter; Trijn Jongman, wethouder; Marcel Scheringa, wethouder; Miriam Slomp-Dekkers, wethouder; M.W. de Graaf, gemeentesecretaris

Afwezig:

Rob Bats, burgemeester en voorzitter

Samenvatting

De exploitatie van het zwembad staat al langere tijd onder druk. Vanuit de gemeenteraad is het college gevraagd te onderzoeken welke alternatieve scenario's te realiseren zijn, waarbij zwemlessen voor diploma A en B en banenzwemmen in Vollenhove behouden blijven. In deze informatienota staat de uitkomst van het onderzoek dat Antea Group in opdracht van de gemeente heeft uitgevoerd. Het onderzoeksbureau komt tot de volgende conclusies:

1. De exploitatiebijdrage van de gemeente aan het zwembad Vollenhove blijft in de huidige situatie jaarlijks toenemen.
2. Een alternatief in Vollenhove voor het banen- en leswemmen vraagt om een aanzienlijke investering.
3. Zwembaden in Zwartsluis en Emmeloord bieden voldoende mogelijkheden voor zwemles en banenzwemmen voor mensen uit Vollenhove en omstreken.
4. Een bezuiniging van € 300.000 op het jaarlijkse exploitatieresultaat is alleen mogelijk door het zwembad Vollenhove te sluiten en uit te wijken naar een zwembad buiten Vollenhove.

Informatienota

Inleiding

We hebben toegezegd u voor de zomer 2025 te informeren over de uitkomsten van het onderzoek 'alternatieve scenario's zwembad Vollenhove'. De onderzoeksvraag die is meegegeven aan het bureau Antea Group is: "Welke alternatieve scenario's zijn er in Vollenhove en welke aanpassingen zijn nodig om daar het hele jaar door diplomazwemmen (A/B) en banenzwemmen aan te kunnen bieden?" Dat betekent dat onderzoek is gedaan naar de volgende 5 scenario's:

1. Het handhaven van de huidige situatie (0 scenario) door exploiteren van het huidige zwembad.
2. Verbeteren van de huidige exploitatie door inzet van vrijwilligers, verduurzaming en/of door inzet van een derde partij (al dan niet met deels overname).
3. Verplaatsen van de zwemfunctie (lokaal/ regionaal).
4. Aanpassen zwembad Vakantiepark 't Akkertien of als alternatief het Zwembad Vollenhove.
5. Nieuwbouw.

Voor de 5 scenario's zijn inschattingen gedaan van de toekomstige exploitatiebijdrage(n) en investeringen van de gemeente Steenwijkerland. Antea Group heeft recent bijgaande rapportage opgeleverd. Met deze informatienota deelt het college het rapport met de gemeenteraad. In de rapportage vindt u een uitgebreide weergave van de onderzochte scenario's.

Kernboodschap

Het zwembad Vollenhove is in 2001 gebouwd, vlak na de gemeentelijke herindeling. Het zwembad is een combibad waar binnen en buiten kan worden gezwommen. Het binnenbad is beperkt van omvang en heeft een weinig functionele vorm, meer ingericht op recreatie en minder ingericht op leeszwenmen en banenzwenmen. Het buitenbad is beperkt open. De staat van onderhoud is goed, wel zijn duurzaamheidsinvesteringen voorlopig aangehouden. De gemeentelijke exploitatiebijdrage werd al eerder kritisch bestudeerd. In 2020 is globaal gekeken naar de toekomstbestendigheid van het bad. Begin 2022 werd besluitvorming uitgesteld (corona). De exploitant beperkte in het verleden al de openingstijden om kosten (voornamelijk personeel en energie) te besparen. Het zwembad had in 2024 een exploitatietekort van € 436.000. Qua exploitatie valt het volgende op:

- Het zwembad is voor inwoners in Vollenhove een belangrijke voorziening. Naast het belang van sport en bewegen heeft het bad een belangrijke sociale functie. De Belangenvereniging Vollenhove Stad maakt zich sterk voor behoud van het bad in Vollenhove. Het zwembad heeft ongeveer 30.000 bezoekers per jaar, waarvan 12.000 recreatief.
- Relatief lage tarieven voor toegang en zwemlessen.
- Opbrengsten uit toegang en lessen dekken 33% van de kosten.
- Exploitatiebijdrage en exploitatiekosten lopen op. Het tekort bedraagt per bezoeker € 14.
- 3 op de 4 lezswemmers (76%) komt van buiten de gemeente Steenwijkerland.
- In de directe omgeving zijn meerdere zwembaden aanwezig voor leeszwenmen en banenzwenmen (zie figuur 2, kaart verzorgingsgebied pagina 11).

Scenario's

Antea heeft op verzoek van de gemeente vijf geschetste scenario's uitgewerkt. De belangrijkste bevindingen worden in deze informatienota voor u samengevat:

1) Handhaven huidige situatie

Dit scenario houdt in dat het zwembad Vollenhove blijft functioneren zoals het nu is, zonder grote veranderingen.

<i>Financiële Impact</i>	Het exploitatietekort zal naar verwachting toenemen van €436.000 in 2024 naar €585.000 in 2034, ondanks jaarlijkse indexatie van de tarieven.
<i>Voordelen</i>	Geen initiële investeringen nodig.
<i>Nadelen</i>	Het tekort blijft stijgen.

2) Verbeteren van de huidige exploitatie

Dit scenario onderzoekt verschillende maatregelen om de exploitatie te verbeteren, zoals tariefsverhoging, inzet van vrijwilligers, verduurzaming, en mogelijke inzet van een derde partij.

<i>Financiële Impact</i>	• Tariefsverhoging: Kan de omzet met €20.000 tot €50.000 per jaar verhogen. • Inzet vrijwilligers: Kan de kosten met €50.000 per jaar verlagen. • Verduurzaming: Vereist een investering van €258.000, met een jaarlijkse besparing van €11.500. • Sluiting buitenbad: Besparing van €30.000 per jaar.
<i>Voordelen</i>	Diverse maatregelen kunnen gecombineerd worden om het tekort te verminderen.
<i>Nadelen</i>	Sommige maatregelen, zoals inzet van vrijwilligers, zijn moeilijk te regisseren en realiseren door de gemeente. Het effect van een kostenverhoging op het bezoekersaantal is lastig in te schatten, net als het effect van het strandje nabij paviljoen Zwemlust op het aantal bezoekers van het buitenzwembad.

3) Verplaatsen zwemfunctie

Zwemlessen en banenzwemmen verplaatsen naar omliggende zwembaden.

<i>Financiële Impact</i>	Geen directe investeringen nodig, maar er kunnen kosten zijn voor bijvoorbeeld busvervoer (€8.000 per half jaar).
<i>Voordelen</i>	Besparing op de exploitatiekosten van het huidige zwembad.
<i>Nadelen</i>	Verlies van huurinkomsten (€96.000 per jaar) en mogelijke frictiekosten.

4) Aanpassen zwembad Vakantiepark 't Akkertien

Het zwembad van Vakantiepark 't Akkertien wordt aangepast om het hele jaar door zwemlessen en banenzwemmen mogelijk te maken.

<i>Financiële Impact</i>	Optie 1: Aanbrengen overkapping, kosten €3,45 miljoen, exploitatietekort €460.000 per jaar. Optie 2: Nieuw 25 meter bassin, kosten €4,7 miljoen, exploitatietekort €410.500 per jaar.
<i>Voordelen</i>	Behoud van zwemfunctie in Vollenhove.
<i>Nadelen</i>	Hoge investeringskosten en exploitatietekorten.

Ook opties uitbouwen gemeenschapscentrum de Burght, het overdekken van het openluchtbad Vollenhove of ombouwen zwembad Vollenhove tot buitenbad zijn bekeken en hebben dezelfde uitkomsten of hebben nog hogere investeringskosten.

5) Nieuwbouw

Bouw van een nieuw overdekt zwembad met een 25 meter bassin en beweegbare bodem.

<i>Financiële Impact</i>	Kosten €11 miljoen, exploitatietekort €900.000 per jaar inclusief kapitaallasten.
<i>Voordelen</i>	Behoud van zwemfunctie in Vollenhove en moderne faciliteit met uitgebreide

	mogelijkheden.
<i>Nadelen</i>	Zeer hoge investeringskosten en exploitatietekorten.

Consequenties voor de gemeente

In het rapport worden de volgende conclusies getrokken.

De exploitatiebijdrage van de gemeente neemt jaarlijks toe

Bij een ongewijzigde situatie dient de exploitatiebijdrage jaarlijks verhoogd te worden, omdat de uitgaven meer stijgen dan de inkomsten. In overleg met de exploitant kan gekeken worden naar optimalisatie van de exploitatie. Er zijn dan mogelijkheden de tarieven (toegang en zwemles) te verhogen (10% tot 25% stijging levert bij benadering € 20.000 tot € 50.000 extra omzet op), openingstijden kunnen nog verder worden beperkt, het buitenbad kan gesloten worden (een geschatte besparing van € 30.000) of een deel van de werkzaamheden door vrijwilligers te laten doen (moeilijk te ramen en geringe animo). Daarnaast dienen op termijn investeringen rondom duurzaamheid te worden gedaan.

Een alternatief in Vollenhove voor het banen- en leswemmen vraagt om een aanzienlijke investering. Nieuwbouw of aanpassing van bestaande voorzieningen zal leiden tot vergelijkbare of hogere exploitatietekorten. Eventuele kapitaalslasten zijn dan nog niet meegerekend en komen er bovenop.

Zwembaden in Zwartsluis en Emmeloord bieden voldoende mogelijkheden voor zwemles en banenzwemmen. Qua verzorgingsgebied kan voor een overdekt zwembad worden uitgegaan van een af te leggen afstand van 10 tot 25 kilometer. Er zijn meerdere zwembaden die binnen dat bereik liggen, waarbij Zwartsluis en Emmeloord het meest voor de hand liggen gezien aanbod en afstand.

Het onderzoeksbureau concludeert dat een bezuiniging van € 300.000,- (zoals die eerder als saldoverbeterende maatregel is overwogen) op het jaarlijkse exploitatieresultaat alleen mogelijk is door het zwembad Vollenhove te sluiten en uit te wijken naar een zwembad buiten Vollenhove (scenario 3).

Zwembad Vollenhove wordt door de inwoners gezien als een belangrijke voorziening voor zwemmers in Vollenhove.

Communicatie

Stichting Sportservice Steenwijkerland en de eigenaar van vakantiepark 't Akkertien zijn op de hoogte gebracht van de uitkomsten van het onderzoek. Zwembad Vollenhove is een belangrijke voorziening voor zwemmers in Vollenhove. Tegelijk met de raad zal deze nota ook worden gedeeld met Belangenvereniging Vollenhove Stad. De pers wordt geïnformeerd met een persbericht.

Vervolg

Het college onderkent het maatschappelijke belang van het zwembad voor Vollenhove en erkent tegelijkertijd de forse financiële opgave. Om recht te doen aan beide perspectieven kiest het college er voor om:

- Het zwembad in Vollenhove voorlopig open te houden.
- In de komende periode gerichte optimalisaties in de exploitatie door te voeren.
- De effecten van tariefsverhogingen en gebruik van het strandje bij Paviljoen Zwemlust te monitoren.
- In 2027, bij de Perspectiefnota 2028, op basis van dan actuele informatie, een voorstel aan de raad voor te leggen over de toekomst van het zwembad.
- Over deze richting in gesprek te gaan met de maatschappelijke partners.

Het college hecht aan een realistisch en gedragen perspectief. We kiezen er voor de komende periode te gebruiken om enerzijds te optimaliseren, en anderzijds ontwikkelingen te volgen en te evalueren.

Besluit

De informatienota 'alternatieve scenario's zwembad Vollenhove' te delen met de gemeenteraad.

Bijlagen

1. Onderzoeksrapport: scenario analyse Zwembad Vollenhove



Zwembad Vollenhove

Scenario-analyse

Antea Group

Understanding today.
Improving tomorrow.

projectnummer 502074.100
definitief revisie 01
3 juli 2025

Zwembad Vollenhove

Scenario-analyse

projectnummer 502074.100
definitief revisie 01
3 juli 2025

Opdrachtgever

Gemeente Steenwijkerland
Postbus 162
8330 AD STEENWIJK

datum	beschrijving	vrijgave
3 juli 2025	revisie 01	R. Verkerk

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Doel van het onderzoek	4
1.3	Werkstappen	5
2.	Huidige situatie	6
2.1	Het zwembad	6
2.2	Beheervorm: Stichting Sportservice Steenwijkerland	7
2.3	Staat van onderhoud en verduurzaming	8
3.	Gebruik van het bad	9
3.1	Gebruikersgroepen	9
3.2	Verzorgingsgebied en animocijfer	10
4.	Huidige exploitatie	12
4.1	Analyse exploitatie	12
4.2	Inkomsten	14
4.3	Uitgaven	14
4.4	Tarieven	15
5.	Scenario's	16
5.1	Bezuinigingskader	16
5.2	Scenario 1; Handhaven huidige situatie	16
5.3	Scenario 2; Verbeteren van de huidige exploitatie	17
5.4	Scenario 3; Verplaatsen van de zwemfunctie (lokaal/ regionaal)	19
5.5	Scenario 4; Aanpassen zwembad Vakantiepark 't Akkertien of Zwembad Vollenhove	20
5.6	Scenario 5; Nieuwbouw basis zwemvoorziening	26
5.7	Consequenties inzake overeenkomst met Stichting Sportservice Steenwijkerland	27
6.	Samenvatting en conclusies	28

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Het zwembad in Vollenhove is eigendom van de gemeente Steenwijkerland en wordt geëxploiteerd door de Stichting Sportservice Steenwijkerland. Deze stichting exploiteert naast het zwembad in Vollenhove tevens het zwembad en de sporthal De Waterwyck in Steenwijk. Het Zwembad Vollenhove kent een tekort op de exploitatie van circa € 400.000 per jaar.

Sluiting van het Zwembad Vollenhove staat in het kader van het 'Ravijnjaar' op de lijst van saldo verbeterende maatregelen van het College van Burgemeester & Wethouders. Sluiting van het zwembad zou een jaarlijkse besparing opleveren van ongeveer € 300.000, waarbij € 100.000 gereserveerd wordt voor een alternatief voor de huidige zwemfunctie in Vollenhove.

Vanuit de Gemeenteraad is het College gevraagd te onderzoeken welke alternatieve scenario's er zijn, waarbij zwemlessen voor diploma A en B en banenzwemmen in Vollenhove het gehele jaar mogelijk blijven.

1.2 Doel van het onderzoek

Doel van het onderzoek is het opstellen van realistische scenario's voor de zwemfunctie in Vollenhove op basis waarvan het College van Burgemeester & Wethouders en de Gemeenteraad een afgewogen keuze kunnen maken.

Dit met als randvoorwaarde dat zwemlessen voor diploma A en B en banenzwemmen in Vollenhove het gehele jaar mogelijk blijven.

De gemeente heeft aangegeven de volgende 5 scenario's onderzocht te willen hebben:

1. Het handhaven van de huidige situatie (0-scenario) door exploiteren van het huidige zwembad.
2. Verbeteren van de huidige exploitatie door inzet van vrijwilligers, verduurzaming en/of door inzet van een derde partij (al dan niet met deels overname).
3. Verplaatsen van de zwemfunctie (lokaal/ regionaal).
4. Aanpassen zwembad Vakantiepark 't Akkertien of als alternatief het Zwembad Vollenhove.
5. Nieuwbouw.

Voor de 5 scenario's worden inschattingen gedaan van de toekomstbestendige exploitatiebijdrage(n) van de gemeente Steenwijkerland.



1.3 Werkstappen

Werkstap 1: Analyse van de huidige situatie (nulmeting)

1. Gebruik en financiën; op basis van onder andere de financiële jaarverslagen van 2019-2024 vindt een analyse plaats van:
 - a) Huidig gebruik; soorten gebruikersgroepen (recreatiezwemmen, schoolzwemmen, doelgroep zwemmen etc.), verzorgingsgebied en animocijfers.
 - b) Inkomsten en uitgaven.
 - c) Tarieven.
 - d) Huidige personeelsbezetting en kosten.
 - e) Subsidies en andere financiële steun.
 - f) Huidige financiële tekorten en overschotten.
2. Op basis van een bezoek aan het zwembad en de meerjarenonderhoudsplanung (MJOP) vindt een analyse plaats van:
 - a) Een globaal inzicht in de huidige staat en staat van onderhoud van het gebouw en de installaties.
 - b) Geplande MJOP-werkzaamheden, inclusief beoordeling of er een actueel onderhouds- en investeringsplan aanwezig zijn.
3. Energie/Verduurzaming:
 - a) Huidige energieverbruik en -kosten.
 - b) Globale staat van verduurzaming; welke maatregelen zijn reeds genomen, welke zijn nog mogelijk.

Werkstap 2; Quick scan doorrekening scenario's

De door de gemeente Steenwijkerland aangedragen scenario's worden onderzocht. Per scenario zal een inschatting worden gedaan van de toekomstbestendige exploitatiebijdrage(n) van de gemeente Steenwijkerland. De scenario's zijn:

1. 0-situatie
Onderzoek van de 0-situatie en kosten voor het door exploiteren van het huidige zwembad. Op basis van de resultaten van werkstap 1 zal de 0-situatie worden gerapporteerd. Dit met inachtneming van de onderhoudstoestand, indexatie en ontwikkeling in de personeelslasten.
2. Verbeteren van de huidige exploitatie
Op basis van de huidige exploitatiecijfers en aannames zal de besparing globaal worden berekend;
 - a) door inzet van vrijwilligers, bijvoorbeeld in de vorm van exploitatie in een stichtingsvorm;
 - b) verduurzaming en/of;
 - c) door inzet van een derde partij (al dan niet met deels overname).
3. Verplaatsen van de zwemfunctie (lokaal/ regionaal)
Een mogelijkheid is het leeszemmen en het baantjes zwemmen onder te brengen in één van de omliggende zwemvoorzieningen, bijvoorbeeld in De Waterwyck in Steenwijk, Bad Hesselingen in Meppel, De Steur in Kampen, De Kragge in Zwartsluis of het Bosbad in Emmeloord.
4. Aanpassen van het zwembad van 't Akkertien of realisatie van een alternatieve zwemfunctie in De Burght
Een andere optie is het onderbrengen van de zwemfunctie in het huidige zwembad van het Recreatiecentrum 't Akkertien in Vollenhove. Dit door het aanpassen van het zwembad van Vakantiepark t Akkertien. Een alternatief is het uitbouwen van het gemeenschapscentrum De Burght met een zwemvoorziening. Tevens zijn een tweetal varianten toegevoegd welke aanpassingen betreffen van het bestaande Zwembad Vollenhove; omvormen tot openluchtbad en overkapping van het openluchtbad.
5. Nieuwbouw basis zwemvoorziening
De nieuwbouw betreft een overdekte basis zwemvoorziening met de afmetingen 25 * 12,5 meter inclusief beweegbare bodem in Vollenhove.

In de te ontwikkelen voorstellen worden per scenario inschattingen gedaan van het aantal bezoekers, de opbrengsten, de kosten en de toekomstbestendige exploitatiebijdrage(n) van de gemeente Steenwijkerland.

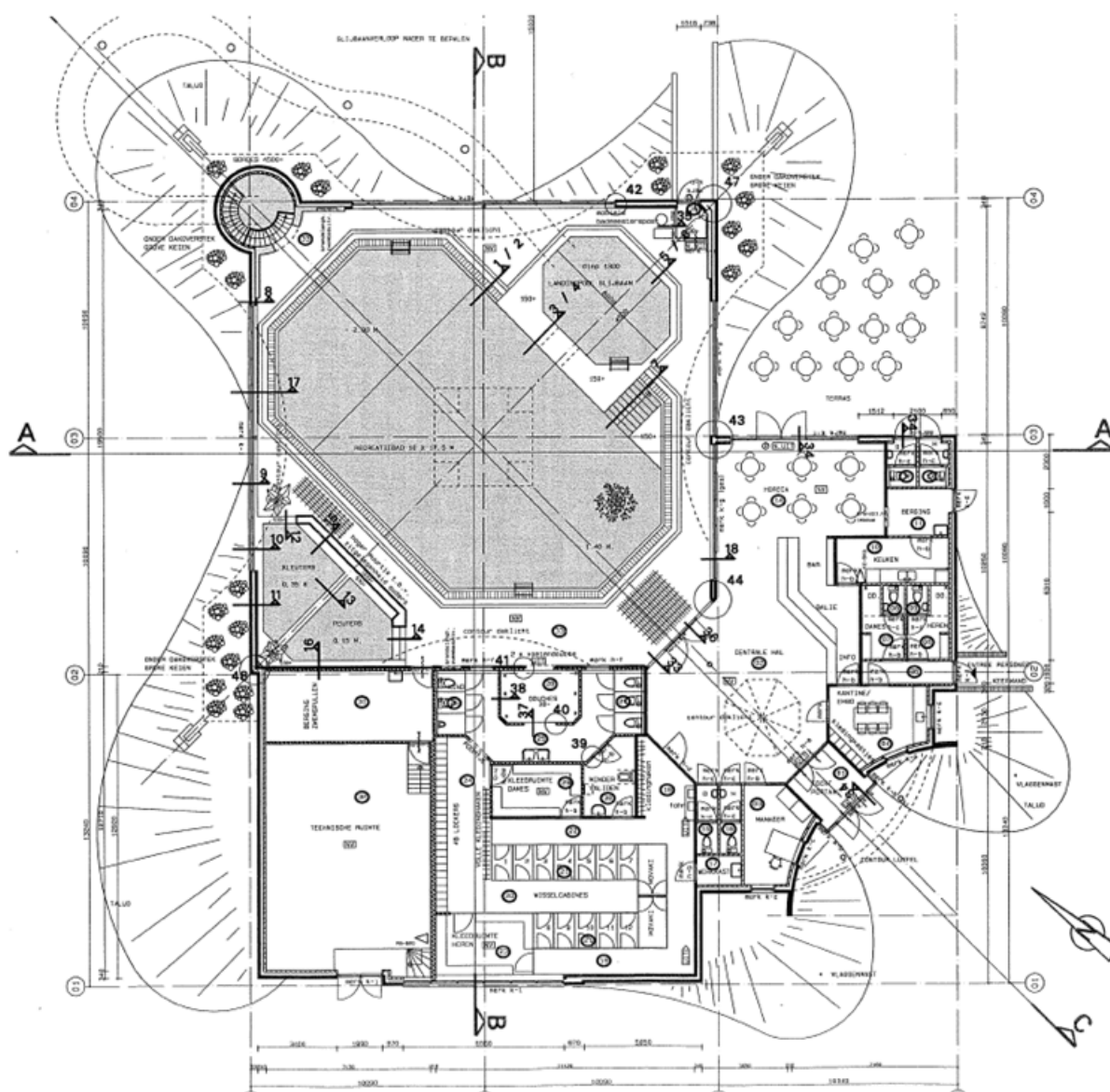
2. Huidige situatie

2.1 Het zwembad

Het Zwembad Vollenhove is gelegen aan de Flevoweg 3 te Vollenhove en is 24 jaar oud.

Het zwembad beschikt over een overdekt binnenbad en een buitenbad. Het binnenbad heeft incurante afmetingen en geen praktisch rechthoekvorm (zie figuur 1). De vorm geeft beperkingen aan het leszwemmen. De diepte van het binnenbad loopt vanaf 1,10 meter naar 2,00 meter. Het zwembad beschikt over een glijbaan.

Het buitenbad bestaat uit een bassin met de afmetingen 12,5 * 25 meter met een waterdiepte van 1,35 meter en een peuter/kleuterbad. Het buitenbad is alleen gedurende de 12 weken zomerperiode (1 juni tot eind augustus) geopend en heeft alleen een functie voor het recreatiezwemmen.



Figuur 1: Zwembad Vollenhove (overdekt gedeelte)

2.2 Beheervorm: Stichting Sportservice Steenwijkerland

Stichting Sportservice Steenwijkerland is per 1 januari 2016 ontstaan uit de Stichting zwembad De Waterwyck. De Stichting zwembad De Waterwyck is op 28 februari 1992 opgericht ten behoeve van een doelmatige en zakelijke exploitatie van Sport- en recreatiebad De Waterwyck. In 2009 heeft de gemeente Steenwijkerland de exploitatie van Zwembad Vollenhove om dezelfde redenen overgedragen aan de stichting. Er is destijds gekozen voor een stichtingsvorm in verband met btw teruggave op de investeringen in de bouw van het zwembad.

De doelstelling van de stichting luidt (bron: Jaarrekening 2023 Stichting Sportservice Steenwijkerland):

1. De stichting heeft tot doel: de instandhouding, beheer en exploitatie van de sport- en recreatiebaden binnen de gemeente Steenwijkerland die thans of in de toekomst onder bestuur van de stichting (zullen) vallen, zulks ter bevordering van het zwemonderwijs, de zwemsport en de recreatie alsmede alle overige sportfaciliteiten die nu of in de toekomst onder bestuur van de stichting (zullen) vallen, waaronder sporthal De Waterwyck die aan het zwembad is verbonden en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt, alles in de ruimste zin van het woord. Onder beheer en exploitatie dient mede te worden begrepen het zorgdragen voor (groot) onderhoud van gebouwen en installaties, het schoonmaken van de sportfaciliteiten en al zodanige werkzaamheden als nodig zijn voor adequate gebruikmaking van deze faciliteiten door medewerkers en gebruikers.
2. De stichting waarborgt het blijvend recht van alle in de gemeente Steenwijkerland gevestigde sportverenigingen, die de beoefening van de zwemsport ten doel hebben, tot het gebruik van het bad, zulks met inachtneming van de beschikbare ruimte en tijd, naar evenredigheid van hun redelijke behoeften, tegen nader bij reglement of besluit vast te stellen vergoedingen, zij waarborgt voorts de toegang tot de sporthal voor alle sportverenigingen die voor de beoefening van hun sport van een sportzaal gebruik maken alsmede voor alle scholen die van de zaal gebruik wensen te maken in verband met gymnastiekonderwijs en overige sportactiviteiten. Indien en voor zover in de toekomst nog andere sportfaciliteiten onder beheer van de stichting zullen vallen geldt het vorenstaande zoveel mogelijk voor de toegang van sportclubs, individuele sporters en recreanten die van die faciliteiten gebruik willen maken in overeenstemming met het doel van die sportfaciliteiten.
3. De stichting heeft geen winstoogmerk, zij mag geen winstuitkeringen doen aan haar bestuurders, leden van de Raad van Toezicht, personen in dienst van de stichting of anderszins.

De stichting heeft periodiek bestuurlijk overleg met de gemeente inzake resultaten, voortgang en ontwikkelingen binnen de stichting en de gemeente. Naast het bestuurlijk overleg heeft de stichting regelmatig afstemming met de gemeente over de financiën, het meerjarenonderhoudsplan en verduurzamingsmaatregelen.

De stichting laat zich voor een aantal diensten ondersteunen door Koninklijke Sportfondsen Nederland BV. Sportfondsen levert de volgende diensten aan de stichting:

- Administratie en opstellen jaarrekening
- Marketing
- Inkoop zwembadbenodigdheden
- IT-diensten
- Technisch management

Tevens lift de stichting mee op de collectieve inkoop van energie en verzekering door Sportfondsen.

SPUK

Door een wetswijziging is per 1 januari 2019 het recht op aftrek van btw voor gemeenten en niet-winstbeogende exploitanten van sportaccommodaties komen te vervallen. Omdat de wetswijziging direct voortvloeit uit Europese regelgeving en het geen bezuinigingsmaatregel is, heeft de regering besloten de opbrengst van deze extra belastingmaatregel terug te laten vloeien naar de gedupeerden, te weten de gemeenten en amateursportorganisaties. Hiervoor is onder andere de regeling specifieke uitkering sport (SPUK) in het leven geroepen.

De gemeente Steenwijkerland vraagt voor Sportservice Steenwijkerland de SPUK aan. Om voor deze regeling in aanmerking te komen moet de invloed van de gemeente binnen Sportservice Steenwijkerland op een tweetal punten in de statuten zijn vastgelegd, namelijk het vaststellen van de tarieven en invloed op het bestuur middels het voordragen van een Lid voor de Raad van Toezicht. Hiervoor zijn de statuten op 20 december 2020 aangepast.

2.3 Staat van onderhoud en verduurzaming

Uit een globale technische opname op 24 april 2025 en bestudering van de meerjarenonderhoudsplanung opgesteld door Sportfondsen (d.d. 11 mei 2023) blijkt dat het bad in een technisch goede staat verkeert en geen renovatiemaatregelen behoeft.

In de onderstaande tabel zijn de totale onderhoudsbedragen per jaar weergegeven.

Tabel 1: Meerjarenonderhoudskosten 2024-2033

Jaartal	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Totaal
Kosten	148.301	51.359	52.283	52.199	20.600	13.638	19.324	261.907	58.320	20.611	698.542

Bron: Sportfondsen, mei 2023

De kosten vanuit het meerjarenonderhoudsplan bedragen voor de periode 2024-2033 gemiddeld circa € 70.000,- per jaar.

Voor 2024 zijn enkele grote vervangingsinvesteringen aangehouden in verband met de discussie omtrent het voortbestaan van het zwembad. Een grote post in 2024 ad € 42.642 betreft de luchtbehandeling, welke op de begroting staat om te worden vervangen door een luchtbehandelingskast met warmteterugwinning, en het vervangen van voedings-/regelkasten ad € 25.887 en € 25.324.

Voor het jaar 2031 staan enkele grote vervangingsinvesteringen in het MJOP opgenomen. Dit betreft tegelwerk voor in totaal circa € 60.000 en vervangen van plafondplaten ad € 70.496.

Duurzaamheid

De gemeente Steenwijkerland heeft het streven om het zwembad stapsgewijs energieneutraal te maken. Voor het Zwembad Vollenhove is door Sportfondsen een rapport met duurzaamheidsmaatregelen opgesteld (Integraal onderzoek duurzaamheidsmaatregelen, 29 februari 2024). Uit dit onderzoek blijkt dat het gemiddelde gas en elektriciteitsverbruik van het Zwembad Vollenhove op 3,7 GJ/m² ligt, wat vergelijkbaar is met het landelijke gemiddelde van dergelijke accommodaties. Het waterverbruik ligt, als gevolg van het jaarlijks vullen van het buitenbad, hoger dan het landelijk gemiddelde.

In het onderzoek van Sportfondsen zijn de volgende verduurzamingsmaatregelen opgenomen:

1. Bouwkundige maatregelen / isoleren: worden geadviseerd niet te doen
2. Installatietechnische maatregelen (warmtepomp en l.b.k.): € 171.000
3. Benutten vrijkomende warmte (WP-boiler): € 15.000
4. Duurzame opwekking (PV-panelen en heatpipes): € 72.000

De totale kosten voor bovenstaande verduurzamingsmaatregelen bedragen in totaal € 258.000.

Voor het verduurzamen bestaan diverse subsidieregelingen, waaronder DUMAVA.

De besparing als gevolg van de duurzame opwekking bedraagt € 11.500 per jaar op basis van de huidige energieprijzen.

De gemeente en/of de stichting heeft geen financiële middelen gereserveerd om het zwembad te verduurzamen.

Vanwege de onzekerheid over het voortbestaan van het zwembad heeft de stichting de verduurzamingsmaatregelen nog niet uitgevoerd (bron: Jaarrekening 2023 Stichting Sportservice Steenwijkerland).

3. Gebruik van het bad

3.1 Gebruikersgroepen

In het binnenbad wordt het hele jaar zwemles (elementair zwemmen/ diplomazwemmen) en beperkt zwemmen voor doelgroepen (aquafitness en varianten, MBvO, baby-kleuter zwemmen) aangeboden. De stichting geeft aan dat uit het oogpunt van kosten-efficiëncy de openingsuren zijn beperkt.

Er is beperkt ruimte voor banenzwemmen door de incurante afmetingen en de vorm (8-je) van het bad. Binnen en buiten wordt recreatief gezwommen. In het binnenbad kan alleen op zondagochtend recreatief worden gezwommen. Het buitenbad is geopend in het zomerseizoen van 1 juni tot eind augustus.

In tabel 2 zijn de bezoekersaantallen voor het Zwembad Vollenhove weergegeven voor de jaren 2018 tot en met 2024. In de corona jaren 2020 en 2021 is de openstelling van het zwembad beperkt geweest en kunnen derhalve niet als representatief worden beschouwd. Het bad trekt jaarlijks zo'n 30.000 bezoekers en is de afgelopen 3 jaar redelijk stabiel. In de jaren voor de coronaperiode was het aantal bezoekers hoger, met name het aantal recreatieve bezoekers.

Tabel 2: Bezoekersaantallen 2018-2024

	2018	2019	2021	2022	2023	2024
Losse baden	11.275	10.287	6.879	8.458	7.866	8.023
Meerbadenskaarten	2.890	3.175	1.342	2.936	3.524	3.430
Abonnementen	290	671	531	632	756	311
Recreatief zwemmen	14.455	14.133	8.752	12.026	12.146	11.764
Activiteiten/evenementen	5.330	5.876	2.054	4.992	4.891	4.990
Leszwemmen/instructie	11.245	11.248	10.265	11.242	12.490	12.002
Basisscholen gemeente	3.440	2.692	430	1.392	1.351	1.239
Totaal	34.470	33.949	21.501	29.652	30.878	29.995

Bron: Winst-verliesrekening Stichting Sportservice Steenwijkerland

Recreatief zwemmen

Het zwembad trok in 2024 circa 12.000 recreatieve bezoeken. Dat is 39% van het totale bezoek. Het grootste deel van de recreatiezwemmers bezoekt het bad met een los kaartje.

In de 6 weken van de zomervakantie in 2024 kwamen er 2.746 bezoekers. Dat is 23% van het totaal aantal recreatieve bezoekers in het hele jaar. Aangenomen wordt dat de bezoekers in deze periode met name voor het openluchtbad kwamen. Opgemerkt dient te worden dat het aantal bezoeken aan een openluchtbad sterk afhankelijk van het aantal zomerse dagen en daardoor per jaar sterk kan verschillen.

Leszwemmen

Het zwembad heeft een belangrijke functie voor leszwemmen. Circa 40% van het bezoek in 2024 bestaat uit leszwemmers (12.002/29.995).

Uit informatie van de stichting blijkt dat er momenteel 398 kinderen zwemles in het Zwembad Vollenhove volgen. De stichting heeft onderzocht dat 24% van de kinderen uit de gemeente Steenwijkerland komt. Derhalve is 76% van de leszwemmers van buiten de gemeente afkomstig.

Er is een wachtlijst voor zwemles van ruim 200 kinderen. Dit omdat er in het bad geen ruimte is voor extra lessen of grotere groepen. Uit navraag door de gemeente blijkt dat bij zwembaden in de regio er ook sprake is van wachtlijsten. Verondersteld kan worden dat ouders hun kinderen bij meerdere zwembaden inschrijven en men de zwemles daadwerkelijk volgt daar waar men het eerst aan de beurt is.

De stichting geeft aan dat zij het leszwemmen verzorgen volgens de richtlijnen en uitgangspunten van de Nationale Raad Zwemveiligheid (NZR). Het overgrote deel van de zwembaden in Nederland hanteert deze diplomalijn, omdat dit hoogste graad van zwemveiligheid geeft. Alle bij Sportfondsen aangesloten baden nemen de diploma's van de NRZ af. Private zwemscholen hanteren veelal andere diplomalijnen.

Doelgroepen (activiteiten/evenementen)

Het doelgroepzwemmen bestaat uit aquafitness, baby/peuter, snorkel of survivalcursus en zwemvierdaagse. Therapiezwemmen vereist een hoge temperatuur van het zwemwater en een ondiep bad. Elke vrijdag is het "warmwaterdag" en vindt er therapiezwemmen en ouder-kind zwemmen plaats.

Schoolzwemmen

Op de scholen in Steenwijkerland wordt geen schoolzwemmen aangeboden.

Zeer incidenteel gaan scholen uit Vollenhove zwemmen ('natte gymles'). Dit op initiatief van de scholen zelf.

Zwemverenigingen

Er zijn geen zwemverenigingen die gebruik maken van het zwembad Vollenhove.

De enige zwemvereniging in Steenwijkerland, Zwem- en Poloclub Steenwijk '34, maakt gebruik van het zwembad De Waterwyck. Het Zwembad in Vollenhove is door haar vorm ongeschikt voor wedstrijden.

3.2 Verzorgingsgebied en animocijfer

Het animocijfer zegt iets over de mate waarin inwoners binnen een verzorgingsgebied of gemeente zwemmen. Door het totale aantal bezoekers te delen door het aantal inwoners binnen het verzorgingsgebied wordt het animocijfer verkregen. Het aantal inwoners in Steenwijkerland bedraagt circa 45.500. Het aantal inwoners van Vollenhove bedraagt circa 4.400.

Om het verzorgingsgebied van het Zwembad Vollenhove te kunnen bepalen dienen alle openbare zwemvoorzieningen in de regio te worden beschouwd. Voor een overdekt zwembad kan worden uitgegaan van een af te leggen afstand van 10 tot 25 kilometer.

De volgende alternatieve zwemvoorzieningen zijn dan binnen het verzorgingsgebied aanwezig:

- het openluchtzwembad Blokzijl (7 km) – alleen zomerseizoen geopend
- het zwembad De Kragge in Zwartsluis (12 km)
- het Bosbad in Emmeloord (16 km)
- het openluchtzwembad 't Tolhekke in Basse (21 km) – alleen zomerseizoen geopend
- het Zwembad De Waterwyck in Steenwijk (21 km)
- Bad Hesselingen in Meppel (23 km)
- Zwembad De Steur in Kampen (25 km)

In figuur 2 zijn de verzorgingsgebieden voor het Zwembad Vollenhove en de omliggende baden weergegeven. Hieruit blijkt dat er veel zwemvoorzieningen in de regio zijn, waardoor het verzorgingsgebied zich beperkt tot de stad Vollenhove en haar directe omgeving. Uit de figuur valt op te maken dat Vollenhove valt binnen de verzorgingsgebieden van de overdekte baden in Emmeloord, Zwartsluis, Steenwijk, Meppel en Kampen. In Zwartsluis wordt een nieuw zwembad gebouwd. De bouw van dit nieuwe zwembad is nog niet gestart in verband met de problematiek omtrent netcongestie en stikstof.

De openluchtbaden in Blokzijl en Basse zijn alleen gedurende de zomerperiode geopend en hebben voornamelijk een recreatieve functie.

Zwemschool Nemo verzorgt zwemlessen in Wanneperveen (9 km) en De Eese (26km). De zwemschool gaat haar activiteiten in Wanneperveen beëindigen. De zwemschool Nemo in De Eese ligt op grotere afstand en zal daarmee minder voor de hand liggen als alternatief voor het leszwemmen.

Gezien de ligging van Vollenhove ten opzichte van omliggende kernen, kan de bevolking van St. Jansklooster (2.600), Moespot/Leeuwte (70) en Kraggenburg (1.600) aan het verzorgingsgebied van het Zwembad Vollenhove worden toegerekend. De inwoners van Blokzijl kunnen deels naar het verzorgingsgebied van het Zwembad Vollenhove worden toegerekend. Omdat het zwembad over een openluchtbad beschikt, zal dit zich beperken tot de leszwemmers en buiten de zomerperiode baantjeszwemmers.

Een deel van de zwemmers uit Blokzijl zal mogelijk kiezen voor een bezoek aan het zwembad De Waterwyck in plaats van het Zwembad Vollenhove. Derhalve wordt aangenomen dat de helft van het aantal inwoners van Blokzijl (700 van de 1.400) aan het verzorgingsgebied van het Zwembad Vollenhove toegerekend kan worden. De inwoners van de plaatsen Ens en Marknesse zullen eerder gericht zijn op het zwembad in Emmeloord en worden derhalve niet meegerekend. Hiermee komt het aantal inwoners binnen het verzorgingsgebied van het Zwembad Vollenhove op circa 9.400 inwoners.

Voor zwembad Vollenhove met circa 30.000 in 2024 bezoeken kan het animocijfer worden berekend op 3,2 (30.000 / 8.500). Dit is vergelijkbaar met het landelijk animocijfer voor zwembaden in Nederland wat ligt tussen de 2,6 en 3,7.



Figuur 2: Verzorgingsgebied Zwembad Vollenhove en omliggende baden

4. Huidige exploitatie

4.1 Analyse exploitatie

Op basis van de door de stichting aangedragen cijfers uit de winst- en verliesrekeningen van de afgelopen jaren, zijn de kosten, opbrengsten en resultaten geanalyseerd.

In tabel 3 zijn de exploitatiecijfers van de afgelopen jaren weergegeven.

De jaren 2020 en 2021 betroffen coronajaren, waarbij zwembaden vaak deels of geheel zijn gesloten. Deze jaren kunnen derhalve niet als maatgevend worden beschouwd wat betreft het aantal bezoekers, omzet en kosten. Van het jaar 2020 zijn gegevens ontvangen.

De omzet uit entreegelden in het jaar 2024 was bijna 5% lager dan in het jaar 2023.

De totale inkomsten zijn de afgelopen jaren gestegen van € 166.000 in 2019 naar € 211.000 in 2024, een stijging van 27%. De totale uitgaven zijn eveneens gestegen, van € 520.000 in 2019 naar € 647.000 in 2024. Dit is een stijging met 24%. Dit is met name het gevolg van de gestegen energieprijzen, zeker van 2023 naar 2024, maar ook de personeelslasten zijn in 2024 sterk gestegen. De stijging van de personeelslasten passen bij het landelijke beeld.

Omdat de kosten echter vele malen hoger zijn dan de opbrengsten, is het exploitatietekort verder opgelopen.

De subsidiebijdrage van de gemeente bestond in 2024 uit een exploitatiebijdrage van € 317.000. Dit bedrag betreft een prognose en is nog niet vastgesteld. Dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd. Met deze gemeentelijke bijdrage bedroeg het exploitatietekort van de stichting € 119.000 in 2024.

De gemiddelde opbrengsten per bezoeker (exclusief horeca opbrengsten bedragen € 7,04 (€ 211.117 / 29.995). Het tekort per bezoeker op basis van het exploitatieresultaat exclusief de jaarlijkse subsidie bijdrage van de gemeente bedraagt € 14,50 (€ 435.644 / 29.995).

Het dekkingspercentage (opbrengsten/kosten) bedraagt circa 33% exclusief gemeentelijke bijdrage (€ 211.248 / € 646.892). Dit is erg laag in vergelijking met het landelijk gemiddelde (60 tot 80%).

Tabel 3: Omzet en kosten zwembad Vollenhove

	2018	2019	2021	2022	2023	2024
Opbrengsten						
Losse baden	26.469	27.994	21.151	24.749	24.137	24.573
Meerbadenkaarten	-1.832	5.191	2.662	5.534	6.806	7.288
Abonnementen	968	1.882	1.600	2.184	2.660	808
Recreatief zwemmen	25.605	35.067	25.413	32.467	33.603	32.669
Activiteiten/evenementen	26.538	24.049	8.197	21.710	21.770	22.013
Leszwemmen/instructie	95.309	104.878	102.196	132.287	142.866	134.528
Verenigingen/groepen	0	0	3.713	0	0	200
Basisscholen gemeente	1.375	1.650	0	1.375	1.375	1.375
Zwemmen	148.827	165.644	139.519	187.839	199.614	190.785
Horeca omzet	22.248	25.652	9.982	17.514	21.866	24.523
Overige baten	4.213	6.782	5.698	6.527	6.833	5.809
Netto omzet	175.288	198.078	155.199	211.880	228.313	221.117
Inkoop	9.419	12.373	10.820	12.327	12.847	9.869
Bruto omzetresultaat	165.869	185.705	144.379	199.553	215.466	211.248
Kosten						
Personeelskosten	281.492	287.651	281.113	287.965	297.082	327.471
Brandstoffen	27.463	35.725	37.269	31.121	35.713	57.198
Elektriciteit	16.484	18.577	17.575	15.663	20.105	30.295
Water	2.254	2.918	1.878	2.229	3.093	3.366
Chemicalien	1.066	741	454	1.057	577	574
Schoonmaakkosten	23.699	24.977	6.274	27.965	30.314	31.192
Onderhoudskosten	24.697	22.087	17.291	22.436	22.029	26.234
Kantoorkosten	1.758	3.908	4.011	3.949	4.364	2.996
Verkoopkosten	5.242	4.080	2.083	6.256	5.389	5.625
Overige algemene kosten	12.233	14.258	12.527	13.840	16.025	18.328
Diensten Sportfondsen Nederland	19.636	20.416	21.602	23.492	23.667	24.627
Accountantskosten	4.750	4.518	5.835	6.016	6.625	6.923
Verzekeringen	3.792	4.179	4.905	5.184	5.004	4.222
Belastingen	5.386	5.425	6.073	6.153	6.239	7.624
Huur/erfpacht	88.107	89.905	76.658	85.171	94.018	95.958
Kapitaallasten	2.941	3.045	2.373	2.831	2.387	2.724
Niet-verrekenbare omzetbelasting	0	9.143	39.194	24.421	24.976	849
Lasten vorig boekjaar	-975	-865	-6.474	-379	3.412	686
Totaal	520.025	550.688	530.641	565.370	601.019	646.892
Netto omzetresultaat	-354.156	-364.983	-386.262	-365.817	-385.553	-435.644
Bijdrage exploitatieresultaat	297.785	312.331	301.706	306.835	309.290	316.713
Buitengewoon resultaat	6	0		740	28.914	0
Tegemoetking coronavirus			85.465	-3	1	-6
Exploitatieresultaat	-56.365	-52.652	909	-58.245	-47.348	-118.937

Bron: Stichting Sportservice Steenwijkerland

4.2 Inkomsten

In tabel 4 is het aantal bezoekers en de omzet uit entreegelden in het jaar 2024 weergegeven en geanalyseerd.

Het grootste deel van de inkomsten van het zwembad betreft het leswemmen. In 2024 bedroegen de opbrengsten hieruit circa € 135.000. Dat is 71% van de omzet uit entreegelden.

Het recreatiezwemmen droeg met 39% van het totaal aantal bezoeken (11.764 / 29.995) slechts voor 17% bij aan de omzet vanuit de entreegelden (€ 32.669 / € 190.785).

Tabel 4: Omzet uit entreegelden

Jaar 2024	Aantal bezoekers	%	Omzet	%	Omzet per bezoeker
Rereatief zwemmen:					
Losse baden	8.023	68%	€ 24.573	75%	€ 3,06
Meerbadenkaarten	3.430	29%	€ 7.288	22%	€ 2,12
Abonnementen	311	3%	€ 808	2%	€ 2,60
Waarvan	2.746	23%		0%	
Recreatief zwemmen	11.764	39%	€ 32.669	17%	€ 2,78
Activiteiten/evenementen	4.990	17%	€ 22.013	12%	€ 4,41
Leszwemmen/instructie	12.002	40%	€ 134.528	71%	€ 11,21
Basisscholen gemeente	1.239	4%	€ 1.575	1%	€ 1,27
Totaal	29.995	100%	€ 190.785	100%	€ 6,36

Bron: Stichting Sportservice Steenwijkerland

De horeca wordt geëxploiteerd in eigen beheer. De horeca-inkomsten en overige verkoop bedroegen circa € 24.500 in 2024. De inkoop horeca en overige inkoop bedraagt € 10.000 (41%). Dit percentage is doorgaans gemiddeld 30-33% en is derhalve hoog.

De horeca-omzet inclusief overig per bezoeker bedraagt € 0,85 (€ 24.500 / 29.000). Voor een dergelijke zwemvoorziening is dit een redelijk bedrag.

4.3 Uitgaven

De grootste uitgaven vormen het personeel met een bedrag van € 327.500 in 2024 (inclusief de werkgeverslasten, werknemersverzekeringen etc.).

De stichting telt in totaal 19fte (april 2025) en heeft circa 45 medewerkers. Het Zwembad Vollenhove wordt beheerd door een 10-tal personeelsleden onder leiding van een vestigingsmanager, allen in dienst bij de stichting.

De medewerkers vallen onder de cao zwembaden. Deze cao gaf een stijging van 6% van de loonkosten het afgelopen jaar.

De energiekosten bedroegen in 2024 circa € 87.500. Deze zijn, ondanks de sterke stijging van 2023 naar 2024, relatief laag, maar kunnen worden verklaard uit de beperkte oppervlakte aan water en de beperkte openstelling van het buitenbad in de zomerperiode. De stichting koopt de energie collectief in via Sportfondsen.

De stichting betaalt een bijdrage aan Sportfondsen voor adviesdiensten (zie hoofdstuk 2).

De stichting betaalde in 2024 een huur/erfpacht van circa € 96.000 aan de gemeente Steenwijkerland. Deze wordt jaarlijks geïndexeerd.

De kapitaallasten zijn zeer laag. Er zijn geen kapitaallasten vanuit de nieuwbouw van het zwembad. Rente en aflossing op onderhoudsinvesteringen worden betaald door de gemeente Steenwijkerland.

4.4 Tarieven

In tabel 5 zijn de actuele tarieven (2025) van het Zwembad Vollenhove en 3 openbare baden in de regio weergegeven (bron websites van de baden).

Tabel 5: Tarieven zwembaden in de regio

Tarieven 2025	Zwembad Vollenhove	Zwembad De Waterwyck	Zwembad De Kragge Zwartsluis	Bosbad Emmeloord	Bad Hesselingen Meppel
Vrijzwemmen					
kinderen tot 3 jaar	€ 2,00	€ 2,70	3,75	0	€ 4,25
vanaf 4 jaar	€ 3,80	€ 5,30	€ 5,05	€ 6,25	€ 6,90
65plus	-		€ 4,55	-	
10 baden kaart	€ 35,00	€ 49,00	€ 44,40	€ 54,45	€ 52,50
25 baden kaart	€ 85,00	€ 119,00	-	€ 127,55	
50 baden kaart	-	€ 230,00	-	€ 222,05	
abonnement	-		€ 99,90	-	€ 332,50
Banenzwemmen					
binnenbad 16 jaar en ouder	€ 2,00		€ 75,00		
25 baden kaart	€ 45,00		€ 85,00		
Doelgroepzwemmen					
kinderen los bad	€ 6,75	€ 7,80	€ 195,00		€ 8,00
5 baden kaart		€ 35,50			
10 baden kaart	€ 49,50				€ 62,00
volwassenen los bad	€ 6,75				
volwassenen 10 bad kaart	€ 51,00				
Aquasporten					
Aqua fitness losse kaart	€ 6,75		€ 7,75	-	
Aqua 10 baden kaart	€ 51,00		€ 64,50	€ 80,20	
Aqua 25 baden kaart	-		-	€ 179,35	
Zwemles					
1 les			€ 12,50		€ 18,25
leskaart volwassene			€ 17,50		
maandleskaart jeugd				€ 47,15	
maandleskaart volwassene				€ 37,80	
36 lessenkaart					€ 570,00
privé zwemles			€ 30,00		€ 50,00
diploma A	€ 564,00	€ 564,00	-		€ 990,00
diploma AB	€ 720,00	€ 740,00	€ 1.010,35		€ 1.188,00
diploma ABC	€ 882,00	€ 916,00	€ 1.225,40		€ 1.452,00

Bron: websites zwembaden

In het Jaarverslag 2023 staat te lezen dat het College de tarieven, ondanks het geprognostiseerde exploitatietekort, niet heeft verhoogd in 2024.

Uit de cijfers in tabel 5 blijkt dat de tarifiëring van de 3 baden aanzienlijke verschillen laat zien.

De gehanteerde tarieven voor recreatiezwemmen en het leszwemmen zijn voor het Zwembad Vollenhove relatief laag ten opzichte van de zwembaden in de regio. De tarieven voor het Zwembad Vollenhove zijn waarschijnlijk laag gehouden vanwege de beperkte omvang en de beperkte mogelijkheden van het bad. Het zwembad beschikt wel over een glijbaan.

De tarieven van Zwembad De Waterwyck, welke eveneens de Stichting Sportservice Steenwijkerland wordt geëxploiteerd, zijn iets hoger dan van het Zwembad Vollenhove.

Gezien de relatief lage tarieven voor het recreatiezwemmen en het leszwemmen, kunnen deze wellicht omhoog.

5. Scenario's

5.1 Bezuinigingskader

De gemeente Steenwijkerland wenst de jaarlijkse bijdrage van € 400.000 per jaar in de exploitatie op het zwembad terug te brengen naar € 100.000 per jaar. Derhalve een bezuining van € 300.000 op de subsidiebijdrage van de gemeente. Om tot deze bezuining te komen heeft de gemeente gevraagd om een vijftal scenario's door te rekenen. Per scenario is een inschatting gedaan van de inkomsten en uitgaven en wat dit betekent voor de exploitatiebijdrage van de gemeente.

Het exploitatieresultaat voor het Zwembad Vollenhove bedroeg in 2024 een tekort van € 435.650. De gemeentelijke bijdrage bedroeg volgens de winst- en verliesrekening van de Stichting Sportservice Steenwijkerland dat jaar € 316.713. Het uiteindelijke exploitatieresultaat van het Zwembad Vollenhove bedroeg in 2023 derhalve een tekort van € 118.937.

5.2 Scenario 1; Handhaven huidige situatie

In scenario 1 wordt de exploitatie van het Zwembad Vollenhove op de huidige voet voortgezet. Dit met inachtneming van de onderhoudstoestand, indexatie en ontwikkeling in de personeelslasten. De huidige exploitatie is opgenomen in hoofdstuk 2.

De komende jaren zullen de kosten verder stijgen en zal het exploitatietekort derhalve verder toenemen. Ook bij een jaarlijkse indexatie van de entreetarieven zal het exploitatietekort toenemen. Dit omdat de opbrengsten uit leszwemmen en recreatiezwemmen slechts 33% van de kosten dekt.

Indien we er vanuit gaan dat de gemiddelde prijsindexatie van de afgelopen 10 jaar ook de komende 10 jaar wordt voortgezet, dan bedraagt deze op basis van de Consumenten Prijs Index van het CBS gemiddeld 3,0 % per jaar. Hierdoor neemt het exploitatietekort toe van circa € 436.000 in 2024 naar circa € 585.000 per jaar in 2034. Hierbij gaan we er vanuit dat de loonkostenstijging en de energieprijzen de komende jaren het landelijk prijsindexcijfer volgen. Deze kosten zijn derhalve onderdeel van de jaarlijkse kostenstijging.

Tabel 6: Scenario 1 – handhaven huidige situatie

Jaar	2024	2025	2026	2027	2028	2029	20230	2031	2032	2033	2034
Opbrengsten	211.248	217.585	224.113	230.836	237.761	244.894	252.241	259.808	267.603	275.631	283.900
Kosten	646.892	666.299	686.288	706.876	728.083	749.925	772.423	795.596	819.463	844.047	869.369
Exploitatietekort	435.644	448.713	462.175	476.040	490.321	505.031	520.182	535.787	551.861	568.417	585.469
Bijdrage gemeente	316.713	326.214	336.001	346.081	356.463	367.157	378.172	389.517	401.203	413.239	425.636
Exploitatieresultaat	118.931	122.499	126.174	129.959	133.858	137.874	142.010	146.270	150.658	155.178	159.833

Het is de vraag of de SPUK regeling, welke nu nog een jaarlijkse verlaging van het exploitatietekort met zich meebrengt, zich de komende 10 jaar voortzet of dat deze regeling ophoudt te bestaan. Dit is afhankelijk van het landelijk beleid.

Op termijn zal het aantal inwoners van Vollenhove met de ontwikkeling van een nieuwe woonwijk met 140 woningen met circa 5% toenemen. Mogelijk dat het aantal zwembadbezoeken de komende 10 jaar dan ook toeneemt met de groei van het aantal inwoners. Voorzichtigheidshalve is geen rekening gehouden met deze groei in de prognose van de omzet.

Tot slot dient te worden vermeld dat er recreatief gezwommen kan worden bij het nieuw geopende strandpaviljoen in Vollenhove tegenover 't Akkertien. Dit kan gevolgen hebben voor het aantal recreatieve zwemmers dat 's zomers het openlucht bad bezoekt.

Indien de gemeente Steenwijkerland het volledige exploitatietekort niet dekt, groet het tekort naar circa € 160.000 per jaar in 2034. Hiermee zal het voortbestaan van het Zwembad Vollenhove in het geding komen.

Samenvatting

Aantal bezoekers per jaar: 30.000

Investerings gemeente: 0

Exploitatietekort: € 436.000 per jaar toenemend naar € 585.000 in 2034.

5.3 Scenario 2; Verbeteren van de huidige exploitatie

In dit scenario zal op basis van de huidige exploitatiecijfers de besparing globaal worden berekend voor de volgende, door de gemeente aangedragen, maatregelen:

1. tariefsverhoging
2. inzet van vrijwilligers, bijvoorbeeld in de vorm van exploitatie in een stichtingsvorm;
3. verduurzaming en/of;
4. door inzet van een derde partij (al dan niet met deels overname).

De stichting heeft aangegeven dat een sluiting van het buitenbad een maatregel is die kan leiden tot een bezuiniging. Ook deze maatregel wordt in dit scenario beschouwd.

Tariefsverhoging

De grootste kostenposten zijn personeel en energie. Door de exploitant is reeds kritisch gekeken naar een zo efficiënt mogelijke inzet van personeel en de openingstijden. Het rooster is zoveel mogelijk uitgekleeft en de openingstijden beperkt. Meer besparen op de kosten is volgens de exploitant niet mogelijk. Een tariefsverhoging is derhalve één van de weinige opties om het exploitatietekort omlaag te brengen.

Omdat bij voorzieningen als een zwembad geen sprake is van een onderlinge concurrentie en er geld toegelegd moet worden op het gebruik, is het aan te bevelen om de tarieven af te stemmen op die van de omliggende zwembaden, een en ander in relatie tot het voorzieningenniveau.

Een tariefsverhoging lijkt, gezien het prijsniveau van de omliggende zwembaden (zie paragraaf 2.6), een reële optie. Indien de prijs voor een dagkaart door de zwembadbezoekers als te hoog wordt ervaren, dan ontstaat het risico dat het bezoek afneemt.

Zeker voor de tarieven van het lezwemmen geldt dat, gezien de hogere tarieven voor het lezwemmen bij de omliggende baden, het verantwoord is deze te verhogen. Er is sprake van een wachtlijst en de stichting is van mening dat de kwaliteit van het lesgeven middels de gegeven methode van hoge kwaliteit is.

De omzet uit zwembadbezoeken bedroeg in 2024 in totaal € 191.000. Indien de tarieven stijgen met 10% tot 25% dan leidt dit tot een omzetstijging van € 20.000 tot € 50.000 per jaar.

Inzet vrijwilligers

Recentelijk heeft Antea Group in opdracht van de gemeente De Wolden een onderzoek verricht naar de exploitaties van de openluchtbaden in Zuidwolde, Ruinen en De Wijk (november 2024). Deze 3 zwembaden worden door stichtingen geëxploiteerd, welke zijn opgericht vanuit de gemeenschap. De stichtingen ontvangen jaarlijks een gemeentelijke bijdrage voor de exploitatie en instandhouding van de baden.

Door de stichtingen wordt gebruik gemaakt van vrijwilligers voor diverse taken. Dit zijn:

- bestuur
- kaartverkoop
- kiosk, verkoop
- schoonmaken
- onderhoud
- toezicht

Met een zeer grote inzet van vrijwilligers zijn de personeelslasten voor deze zwembaden zeer beperkt.

Ondanks de inzet van een groot aantal vrijwilligers huren de 3 stichtingen personeel in voor met name het toezicht houden en het geven van zwemlessen. De personeelslasten voor deze openluchtbaden bedroegen in 2023 tussen de € 90.000 en € 130.000 per jaar. Het aantal bezoekers bedraagt tussen de 25.000 en 40.000 per jaar gedurende de 5 maanden opstelling.

Opgemerkt dient te worden dat het voor de stichtingsbesturen steeds moeilijker wordt om vrijwilligers te vinden om taken te verrichten en gedurende de openstelling van de bad in de zomerperiode beschikbaar zijn. Tevens dient te worden opgemerkt dat de openluchtbaden maximaal 5 maanden per jaar geopend zijn ten opzichte van overdekte baden veelal het gehele jaar. De inwoners in De Wijk, Ruinen en Zuidwolde zijn goed te mobiliseren doordat het hechte dorpsgemeenschappen betreft met een beperkt aantal inwoners en met veel gemeenschapszin.

Het overdragen van de exploitatie van het Zwembad Vollenhove aan een stichting gedragen door vrijwilligers kan derhalve een mogelijkheid zijn indien er mensen in Vollenhove bereid zijn hierin een trekkersrol te vervullen. Het geven van instructie, maar ook het toezichthouden, zal echter voor het merendeel door gediplomeerd personeel plaatsvinden. Ook het specialistische onderhoud, zeker die van de zwemwaterinstallatie, vindt in zijn algemeenheid plaats door een installateur. Tot slot blijkt dat de nieuwe omgevingswet en de wettelijke verantwoordelijkheden, zoals risico-inventarisaties, specialistische kennis vragen, die niet bij vrijwilligers aanwezig is.

De kosten voor personeel bedroegen in 2024 € 332.000. De besparing op de personeelslasten zal gezien de openstelling het gehele jaar dan ook beperkt zijn.

Er is geen zwemvereniging met als thuisbasis het zwembad in Vollenhove en hiermee gediplomeerde toezichthouders als vrijwilligers kan inzetten.

De praktijkervaring leert dat het steeds moeilijker wordt om vrijwilligers te vinden die het schoonmaken willen doen.

Een stichtingsbestuur dat bestaat uit vrijwilligers kan mogelijk tot een beperkte besparing leiden op de personeelslasten. Deze besparing is moeilijk te ramen, maar wij schatten deze in op circa € 50.000 per jaar. De overheadlasten van de Stichting Sportservice Steenwijkerland komen in dit geval volledig op die van het Zwembad | Sporthal De Waterwyck te rusten.

Verduurzaming

Er ligt een advies van Sportfondsen met verduurzamingsmaatregelen voor het zwembad. Zoals in hoofdstuk 2 is weergegeven is de uitvoering van deze maatregelen aangehouden tot er duidelijkheid bestaat omtrent de toekomst van het Zwembad Vollenhove.

De investeringen in de verduurzamingsmaatregelen worden geraamd op € 258.000. De besparingen op het energieverbruik door opwekking met PV panelen en heathpipes zijn berekend op € 11.500 per jaar.

Inzet derde partij / commerciële exploitant

De exploitatie van het zwembad kan worden overgedragen aan een commerciële exploitant. Er zijn in Nederland enkele commerciële zwembadexploitanten, zoals Sportfondsen en Optisport. Daarnaast zijn er lokale zwembadexploitanten en recreatiebedrijven die een zwembad bij het verblijfsaccommodatie hebben die ook (deels) voor publiek toegankelijk is.

Omdat in Nederland geen enkel openbaar zwembad zonder een gemeentelijke bijdrage in de exploitatie kan, zal er geen enkele commerciële partij zijn die zonder exploitatiesubsidie de exploitatie van het zwembad zal overnemen.

Indien de gemeente besluit de exploitatie te willen laten verrichten door een commerciële exploitant, dan dient deze, gezien de hoogte van de huidige exploitatie-bijdrage door de gemeente, Europees te worden aanbesteed. Bij een aanbesteding kan de gemeente eisen stellen aan de prijsstelling, de openstelling en de toegankelijkheid voor doelgroepen, zoals deze zijn opgenomen in de overeenkomst met de Stichting Sportservice Steenwijkerland. In eerste instantie zijn dit gelegenheid bieden voor instructiezwemmen en baantjeszwemmen, zoals geformuleerd als uitgangspunt voor deze scenario-analyse.

Een commerciële exploitant zal de exploitatie optimaliseren, maar zal ook winst moeten maken en de risico's in de exploitatie afprijzen in zijn aanbieding.

Het verhogen van de toegangskaartjes en het benutten van zoveel mogelijk openingsuren voor de activiteiten die het meeste opbrengen, zoals leszwemmen en doelgroepzwemmen, zijn maatregelen die ook kunnen worden genomen door de Stichting Sportservice Steenwijkerland.

Sluiting van het buitenbad

De Stichting Sportservice Steenwijkerland heeft aangegeven dat sluiting van het buitenbad een maatregel is die kan leiden tot een bezuiniging op de kosten voor onderhoud, energie en personeel. Naar hun inschatting bedraagt deze besparing circa € 30.000 op jaarbasis. Hun overweging hierbij is dat in de praktijk blijkt dat veel bezoekers aan het zwembad wel gebruik maken van de ligweide, maar binnen gaan zwemmen in plaats van in het buitenbad. Dit vanwege de hogere temperatuur van het badwater van het binnenbad.

Samenvatting

Aantal bezoekers: 30.000
Tariefverhoging / toename omzet: +/- € 20.000 tot € 50.000 per jaar
Investerings gemeente: 0
Investerings verduurzamingmaatregelen: € 258.000
Inzet vrijwilligers stichtingsbestuur / verlaging kosten: € 50.000 per jaar
Commerciële exploitant: per saldo € 0
Besparing op energiekosten: € 11.500 per jaar
Besparing sluiting buitenbad: € 30.000 per jaar
Exploitatiebijdrage bij tariefsverhoging: € 386.000 per jaar
Exploitatiebijdrage bij stichting met vrijwilligersbestuur: € 386.000 per jaar
Exploitatiebijdrage tariefsverhoging en vrijwilligersbestuur: € 336.000 per jaar
Exploitatiebijdrage commerciële exploitant: € 436.000 per jaar
Exploitatiebijdrage sluiting buitenbad: € 406.000 per jaar

5.4 Scenario 3; Verplaatsen van de zwemfunctie (lokaal/ regionaal)

Een mogelijkheid is het leszwemmen en het baantjes zwemmen onder te brengen in één van de omliggende zwemvoorzieningen. Dit kan bijvoorbeeld in het zwembad 't Tolhekke in Basse (21 km), Zwembad De Waterwyck in Steenwijk (21 km), het openluchtzwembad Blokzijl (7 km). Andere alternatieven in buurgemeenten zijn het zwembad De Kragge in Zwartsluis (12 km), het Bosbad in Emmeloord (16 km) of het Bad Hesselingen in Meppel (23 km). De Steur in Kampen is ook een optie (25 km).

De gemeente heeft informatie bij een aantal zwembaden ingewonnen (d.d. 2 mei 2025) of er mogelijkheden zijn voor het leszwemmen in hun bad. Voor het leszwemmen in het Zwembad Vollenhove staan momenteel 200 kinderen op de wachtlijst.

Zwembad De Kragge - Zwartsluis

Bij het zwembad De Kragge in Zwartsluis is er sprake van een beperkte wachtlijst van 4 tot 6 maanden, afhankelijk van de lesdag. Men geeft aan dat er zeker mogelijkheden zijn om de capaciteit wat betreft zwemlessen te vergroten. Het personeel daarvoor is aanwezig.

Het Bosbad - Emmeloord

De wachtlijst voor leszwemmen in het Bosbad in Emmeloord varieert van driekwart jaar tot een jaar. Voorwaarde is dat kinderen vier jaar zijn voordat ze zich kunnen inschrijven op de wachtlijst. Kinderen die mogen lessen met een gemeentelijke financiële ondersteuningssubsidie moeten vijf jaar zijn voordat ze zich kunnen inschrijven op de wachtlijst. Het Bosbad is streng op het niveau van A en B voordat ze het diploma verdienen. Men geeft aan dat de capaciteit voor diplomazwemmen omhoog kan, maar dat er te weinig zwemdocenten beschikbaar zijn.

Zwemschool Nemo Wanneperveen en De Eese

Zwemschool Nemo huurt zwemwater voor het geven van zwemles bij de Fletcher Group in Wanneperveen en De Eese. De wachtlijsten variëren per lesdag en zijn gemiddeld 6 maanden. Omdat het bad in Wanneperveen geen optimale diepte heeft, stopt de zwemschool Nemo met het geven van zwemlessen in dit bad. Het zwembad in De Eese ligt op 26 kilometer afstand van Vollenhove en ligt daarmee buiten het verzorgingsgebied. Zwemschool Nemo als alternatief voor het leszwemmen in het Zwembad Vollenhove ligt derhalve minder voor de hand.

Zwembad De Waterwyck - Steenwijk

Uit informatie van de gemeente Steenwijkerland blijkt dat Zwembad De Waterwyck in Steenwijk overdag over beperkte zwemwatercapaciteit voor leszwemmen kan beschikken door het aanpassen van de roostering. Mogelijk kan hiermee de exploitatie van Zwembad De Waterwyck worden verbeterd, omdat het aanbieden van zwemlessen meestentijds een hogere opbrengst met zich meebrengt dan recreatiezwemmen.

Eventueel kan er voor worden gekozen om leszwemmers in Vollenhove tegemoet te komen door vervoer naar een ander zwembad te organiseren en betalen. Een andere optie is het leszwemmen via de basisscholen in Vollenhove te laten organiseren, echter dit betekent dat het schoolzwemmen wordt ingevoerd voor specifiek een deel van de gemeente.

Compenserende maatregelen, bijvoorbeeld tijdelijk busvervoer naar een andere zwemvoorziening, kan een alternatief zijn. De kosten voor busvervoer van één groep van 14 kinderen uit Vollenhove die leszwemmen gedurende een half jaar heeft de gemeente berekend op circa € 8.000.

Tot slot dient te worden opgemerkt dat de huur/pacht ad € 96.000 per jaar, die de stichting betaald aan de gemeente voor het Zwembad Vollenhove, komt te vervallen bij het afstoten van het zwembad.

Samenvatting

Aantal bezoekers per jaar: 0

Investerings gemeente: 0

Exploitatiebijdrage gemeente: optioneel bijdrage busvervoer leszwemmen half jaar: circa € 8.000

Consequentie sluiting bad: inkomsten gemeente uit huur/pacht vervallen: -/- € 96.000 per jaar

5.5 Scenario 4; Aanpassen zwembad Vakantiepark 't Akkertien of Zwembad Vollenhove

Het zwembad van Vakantiepark 't Akkertien is een private voorziening en biedt mogelijkheden als alternatieve zwemlocatie voor de gebruikers van het Zwembad Vollenhove. Het bad heeft de afmetingen van 18 x 8 meter met een waterdiepte van 1,40 meter. Het bad is overdekt middels een niet geïsoleerd schuifdak.

De eigenaren van de camping zijn bereid mee te werken aan een openstelling van- en aanpassing aan hun bad om zwemlessen en banenzwemmen bij 't Akkertien mogelijk te maken.

Het zwembad is als onderdeel van het vakantiepark alleen geopend voor gasten van de camping. 's Winters is het zwembad gesloten. Om het leszwemmen en het baantjeszwemmen het hele jaar door mogelijk te maken, zijn aanpassingen aan het zwembad nodig, mede omdat het bad semi-overdekt is. Sportfondsen heeft in opdracht van de gemeente Steenwijkerland de mogelijkheden voor de aanpassingen aan het zwembad onderzocht (Onderzoek huisvesting zwemaccommodatie, 5 december 2024).

Door het ontbreken van een ondiep gedeelte, is het bad niet geschikt om zwemlessen aan te bieden. Banenzwemmen is mogelijk, hoewel de lengte van het bad (18 meter) niet gangbaar is. Om dit wel mogelijk te maken zijn er verschillende opties. Dit zijn het plaatsen van een aflopende bodem dan wel een klein tweede bad zodat zwemlessen aangeboden kunnen worden in de zomerperiode, evenals verlenging van het bad tot 25 meter waardoor banenzwemmen optimaal mogelijk is.

Indien als uitgangspunt wordt gehanteerd dat het gehele jaar door leszwemmen en baantjeszwemmen in Vollenhove mogelijk met zijn, dan moet een geïsoleerde overkapping worden gebouwd (scenario 4 uit het onderzoek van Sportfondsen). Hiermee kan het bad ook in de winterperiode worden gebruikt.

De kosten hiervoor worden door Sportfondsen geraamd op circa € 2.850.000 exclusief btw (€ 3,45 miljoen inclusief btw). De kapitaallasten hiervan bedragen circa € 150.000 per jaar, uitgaande van een afschrijvingsperiode van 40 jaar met 3% rente.

Het exploitatietekort van deze optie bedraagt € 460.000 per jaar exclusief kapitaallasten en € 610.000 per jaar inclusief kapitaallasten (zie tabel 7).

De inkomsten van de gemeente uit de huur/pacht van de stichting voor het Zwembad Vollenhove ad € 96.000 per jaar komen te vervallen bij het afstoten van het huidige zwembad.

Tabel 7: Scenario 4: Zwemvoorziening Vakantiepark 't Akkertien - overkapping

			Aanbrengen overkapping	
			bezoekers	opbrengst
Baten	tarief			
recreatief	€ 5,00		10.000	€ 50.000
instructie	€ 8,00		12.000	€ 96.000
doelgroepen	€ 4,50		6.000	€ 27.000
verenigingen			0	€ 0
overig	€ 8,00		1.000	€ 8.000
horeca	€ 1,00			€ 29.000
			29.000	
totaal baten				€ 210.000
Lasten				
personeel				€ 300.000
energie/water/chemicalien				€ 80.000
onderhoud / schoonmaak				€ 150.000
belastingen / verzekeringen				€ 30.000
inkoop horeca				€ 10.000
kantoor/beheer/administratie				€ 50.000
overig				€ 50.000
totaal lasten				€ 670.000
Exploitatieresultaat				-€ 460.000
Bijdrage per bezoeker				-€ 15,86
Investering (incl. btw)			€ 3.450.000	
rente		3,0%		
afschrijvingsperiode	jaar	40		
Kapitaallasten				€ 150.000
Resultaat (bijdrage)				€ 610.000
Bijdrage per bezoeker				€ 21,03

Een andere optie die Sportfondsen heeft onderzocht is de realisatie van een nieuw overdekt bassin van 25 * 10 meter met een beweegbare bodem (scenario 5 uit het Sportfondsenonderzoek). De kosten hiervoor zijn door Sportfondsen geraamd op € 3,9 miljoen exclusief btw (€ 4,7 miljoen inclusief btw). Ook in deze optie wordt gebruik gemaakt van de huidige was-kleedgebouwen. De kapitaallasten hiervan bedragen circa € 200.000 per jaar, uitgaande van een afschrijvingsperiode van 40 jaar en 3% rente.

Het exploitatietekort van deze optie bedraagt € 410.000 per jaar exclusief kapitaallasten en € 610.000 per jaar inclusief kapitaallasten (zie tabel 8).

De inkomsten van de gemeente uit de huur/pacht van de stichting voor het Zwembad Vollenhove ad € 96.000 per jaar komen te vervallen bij het afstoten van het huidige zwembad.

Tabel 8: Scenario 4: Zwemvoorziening Vakantiepark 't Akkertien – 25 meter bassin

			Afmeting bassin: 25 * 10 meter	
			bezoekers	opbrengst
Baten	tarief			
recreatief	€ 5,00		15.000	€ 75.000
instructie	€ 8,00		15.000	€ 120.000
doelgroepen	€ 4,50		5.000	€ 22.500
verenigingen			0	€ 0
overig	€ 8,00		1.000	€ 8.000
horeca	€ 1,00			€ 36.000
			36.000	
totaal baten				€ 261.500
bijdrage van campingbezoekers				PM
Lasten				
personeel				€ 300.000
energie/water/chemicalien				€ 80.000
onderhoud / schoonmaak				€ 150.000
belastingen / verzekeringen				€ 30.000
inkoop horeca				€ 12.000
kantoor/beheer/administratie				€ 50.000
overig				€ 50.000
totaal lasten				€ 672.000
Exploitatieresultaat				-€ 410.500
Bijdrage per bezoeker				-€ 11,40
Investing (incl. btw)			€ 4.720.000	
rente		3,0%		
afschrijvingsperiode	jaar	40		
Kapitaallasten				€ 200.000
Resultaat (bijdrage)				€ 610.000
Bijdrage per bezoeker				€ 16,94

De exploitant van het Akkertien heeft aangegeven het zwembad in een aparte stichting te willen exploiteren.

Het aangaan van een exploitatie-overeenkomst van lange duur met een commerciële organisatie zal niet realistisch zijn. Dit terwijl de gemeente een investering doet voor 40 jaar. Daarnaast zal een exploitatiebijdrage aan de openstelling en het gebruik voor het lezwemmen en baantjeszwemmen dienen te worden overeengekomen met de exploitant en afspraken moeten worden gemaakt over het gebruik van het bad door campinggasten.

Tot slot dient bij dit scenario rekening te worden gehouden met de beperkte parkeermogelijkheden en extra verkeerstromen van en naar 't Akkertien. In de Stadsvisie Vollenhove (maart 2025) valt op te maken dat er in de huidige situatie verkeersoverlast wordt ervaren en dat het onderbrengen van het zwembad bij 't Akkertien de verkeersproblematiek vergroot. Dit kan aanvullende verkeerskundige maatregelen en investeringen met zich mee brengen die op voorhand niet zijn in te schatten.

Alternatieve mogelijkheden

Gemeenschapscentrum De Burght

Het uitbouwen van het gemeenschapscentrum De Burght met een zwemvoorziening is als een mogelijkheid door de gemeente genoemd. Omdat in dit centrum echter geen zwembad aanwezig is, is deze optie wat betreft investeringen en exploitatie vergelijkbaar met het scenario nieuwbouw van een zwembad (zie scenario 5).

Omvormen zwembad Vollenhove tot openluchtbad

Een andere variant die de gemeente heeft aangereikt, is het ombouwen van het Zwembad Vollenhove tot een buitenbad vergelijkbaar met het openluchtzwembad in Blokzijl. De kosten om het zwembad om te vormen tot een volwaardig openluchtbad met een vergelijkbaar L-vormig bassin als in Blokzijl bedragen circa € 2,8 miljoen exclusief btw (€ 3,4 miljoen inclusief btw). Voor de raming van de investeringen zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Nieuw bassin van 25 x 12,5 meter (wedstrijdbassin) en aansluitend een bassin van 12 x 8meter (doelgroepenbassin).
- Slopen bestaande overdekte zwemzaal.
- Aanpassingen aan bestaande horeca, personeelsruimten, kleed- en doucheruimten, e.d.
- Geen glijbaan, alleen enkele spuitelementen.

Tabel 9: Variant - Zwembad Vollenhove als openluchtbad - exploitatie

			bezoekers	opbrengst
Baten	tarief			
recreatief	€ 5,00		10.000	€ 50.000
instructie	€ 8,00		5.000	€ 40.000
doelgroepen	€ 4,50		2.000	€ 9.000
verenigingen			pm	pm
overig	€ 8,00		1.000	€ 8.000
horeca	€ 1,00			€ 18.000
totaal baten			18.000	€ 125.000
Lasten				
personeel				€ 150.000
energie/water/chemicalien				€ 40.000
onderhoud / schoonmaak				€ 75.000
belastingen / verzekeringen				€ 30.000
inkoop horeca				€ 6.000
kantoor/beheer/administratie				€ 20.000
overig				€ 20.000
totaal lasten				€ 341.000
Exploitatieresultaat				-€ 216.000
Bijdrage per bezoeker				-€ 12,00
Investering (incl. btw)			€ 3.400.000	
rente	rente	3,0%		
afschrijvingsperiode	jaar	40		
Kapitaallasten				€ 150.000
Resultaat (bijdrage)				€ 370.000
Bijdrage per bezoeker				€ 20,56

In het zwembad Blokzijl kan men tevens leszwemmen. Omdat het een openluchtbad betreft is het bad niet het gehele jaar geopend. Derhalve wordt er rekening mee gehouden dat het aantal leszwemmers circa een derde bedraagt van het huidige aantal leszwemmers. Het aantal recreatieve zwemmers valt moeilijk in te schatten. Blokzijl beschikt over een volwaardig openlucht zwembad en daarmee is het verzorgingsgebied van een openluchtbad in Vollenhove beperkt tot de directe omgeving van Vollenhove. Tevens kan het strandje bij het onlangs geopende paviljoen in Vollenhove concurrerend zijn voor het aantal recreatieve zwemmers aan een dergelijke openluchtbad.

In tabel 9 is op basis van een inschatting van het aantal bezoekers per gebruikersgroep de omzet van deze variant doorgerekend. Op basis van kengetallen van andere openluchtbaden en exploitatie door de Stichting Sportservice Steenwijkerland wordt het exploitatietekort exclusief kapitaallasten geraamd op een tekort van circa € 216.000 en inclusief kapitaallasten op circa € 350.000 per jaar.

Overdekken van het openluchtbad van het zwembad Vollenhove

Een andere variant, welke op verzoek van de gemeente is doorgerekend, betreft het overdekken van het bestaande 25 meter buitenbassin. De investeringen hiervan bedragen circa € 3,9 miljoen exclusief btw. Hierbij zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- In stand houden van de bestaande accommodatie.
- Alleen het 25 meter bassin wordt overdekt. De hoogte van de zwemzaal bedraagt netto 4,5 meter.
- Het peuterbassin blijft buiten.
- Geen glijbaan, alleen enkele spuitelementen.
- Een koppeling van het overdekte bassin naar de bestaande kleedruimten en horeca.

De overkapping van het openluchtbad zal de gebruiksmogelijkheden van het zwembad vergroten voor het leszwemmen, het baantjeszwemmen door recreatiezwemmers en het doelgroep zwemmen. De omzet zal circa € 276.000 per jaar (zie tabel 9) bedragen. De kosten bedragen naar schatting € 748.000 per jaar. Het exploitatietekort bedraagt circa € 472.000 per jaar exclusief kapitaallasten en circa € 640.000 per jaar inclusief kapitaallasten.

Tabel 10: Variant - Overkappen openluchtbad van zwembad Vollenhove - exploitatie

			bezoekers	opbrengst
Baten	tarief			
recreatief	€ 5,00		15.000	€ 75.000
instructie	€ 8,00		15.000	€ 120.000
doelgroepen	€ 4,50		6.000	€ 27.000
verenigingen			pm	pm
overig	€ 8,00		2.000	€ 16.000
horeca	€ 1,00			€ 38.000
totaal baten			38.000	€ 276.000
totaal baten				
Lasten				
personeel				€ 320.000
energie/water/chemicalien				€ 100.000
onderhoud / schoonmaak				€ 175.000
belastingen / verzekeringen				€ 40.000
inkoop horeca				€ 13.000
kantoor/beheer/administratie				€ 50.000
overig				€ 50.000
totaal lasten				€ 748.000
Exploitatieresultaat				-€ 472.000
Bijdrage per bezoeker				-€ 12,42
Investering (incl. btw)			€ 3.930.000	
rente	rente	3,0%		
afschrijvingsperiode	jaar	40		
Kapitaallasten				€ 170.000
Resultaat (bijdrage)				€ 640.000
Bijdrage per bezoeker				€ 16,84

Samenvatting

Aantal bezoekers per jaar 25 meter bassin: 36.000

Investerings gemeente in 't Akkertien: € 3,5 of € 4,7 miljoen inclusief btw

Investerings gemeente ombouwen zwembad Vollenhove tot openluchtbad: € 3,4 miljoen inclusief btw

Investerings gemeente overkappen openluchtbad zwembad Vollenhove: € 3,9 miljoen inclusief btw

Exploitatieresultaat 't Akkertien: € 410.000 tot € 460.000 tekort per jaar

Consequentie sluiting bad: inkomsten uit huur/pacht vervallen: -/- € 96.000 per jaar

Exploitatieresultaat openluchtbad of overkappen openluchtbad: € 216.000 tot € 472.000 tekort per jaar0

5.6 Scenario 5; Nieuwbouw basis zwemvoorziening

Voor het scenario nieuwbouw wordt uitgegaan van een functioneel zwembad waarin baantjes zwemmen en leswemmen kunnen plaatsvinden. Hierbij wordt voorzien in een zwembassin met 4 banen met de afmetingen van 25 * 10 meter en een waterdiepte van 2,00 meter. Het bad wordt voorzien van een beweegbare bodem en is hiermee, naast het leswemmen en baantjeszwemmen, tevens geschikt voor diverse andere zwemactiviteiten, onder andere aquasporten.

Het ruimteplan bestaande uit zwemzaal, kleedkamers, doucheruimte, personeelsruimte, installatieruimte en horeca beslaat circa 2.000 m² BVO. De investeringen voor de nieuwbouw van een dergelijke zwemvoorziening bedragen circa € 9 miljoen exclusief btw en € 11 miljoen inclusief btw.

Dekking van de kosten vanuit de SPUK regeling of de BOSA zijn afhankelijk van overheidsbeleid en gezien de onzekerheid over het voortbestaan van deze regelingen is hiermee niet gerekend.

Tabel 11: Scenario 5 – Exploitatie nieuwbouw overdekt zwembad

			Afmeting bassin: 25 * 10 meter	
			bezoekers	opbrengst
Baten	tarief			
recreatief	€ 5,00	+10%	13.000	€ 65.000
instructie	€ 8,00	+25%	15.000	€ 120.000
doelgroepen	€ 4,50	+25%	6.000	€ 27.000
verenigingen			pm	pm
overig	€ 8,00		1.000	€ 8.000
horeca	€ 1,00			€ 35.000
totaal baten			35.000	€ 255.000
Lasten				
personeel				€ 300.000
energie/water/chemicalien				€ 80.000
onderhoud / schoonmaak				€ 150.000
belastingen / verzekeringen				€ 30.000
inkoop horeca				€ 12.000
kantoor/beheer/administratie				€ 50.000
overig				€ 50.000
totaal lasten				€ 672.000
Exploitatieresultaat				-€ 417.000
Bijdrage per bezoeker				-€ 11,91
Investering (incl. btw)			€ 11.100.000	
rente		3,0%		
afschrijvingsperiode	jaar	40		
Kapitaallasten				€ 480.000
Resultaat (bijdrage)				€ 900.000
Bijdrage per bezoeker				€ 25,71

Voor het aantal gebruikers wordt uitgegaan van een toename van 10% tot 25% van het aantal bezoekers doordat de mogelijkheden voor doelgroepen, het lezwemmen en baantjeszwemmen zijn vergroot met de vorm van het bad en de beweegbare bodem. Hiermee bedraagt het totaal aantal jaarlijkse bezoekers circa 35.000. De vraag is of het geraamde aantal recreatieve zwemmers haalbaar is. De mogelijkheden voor baantjes zwemmers zijn in een dergelijk nieuw bad goed, maar het huidige zwembad beschikt met een glijbaan en een buitenbad meer mogelijkheden voor recreatief zwemmen voor met name de jeugd.

In tabel 11 zijn de inkomsten en uitgaven berekend op basis van dit aantal bezoekers en de omvang van het zwembad. De gehanteerde tarieven voor het nieuwe zwembad zijn in lijn met die van de omliggende baden. De exploitatieresultaat exclusief kapitaallasten voor een dergelijke zwemvoorziening bedraagt circa € 417.000 tekort per jaar. Inclusief kapitaallasten bedraagt het exploitatietekort circa € 900.000 per jaar.

Samenvatting

Aantal bezoekers per jaar: 35.000

Investerings gemeente: € 11.000.000 inclusief btw

Exploitatieresultaat: € 417.000 tekort per jaar exclusief kapitaallasten en € 900.000 tekort per jaar inclusief kapitaallasten

5.7 Consequenties inzake overeenkomst met Stichting Sportservice Steenwijkerland

Het verplaatsen van de zwemfunctie naar een andere zwemvoorziening en derhalve het sluiten van het huidige zwembad betekent dat de huurovereenkomst met de stichting dient te worden opgezegd dan wel aangepast.

De overeenkomst is ingegaan op 1 juli 2020 voor een periode van 5 jaar.

In de Exploitatie-overeenkomst is het volgende opgenomen inzake de beëindiging van het contract:

- *Artikel 9.1: De huurovereenkomsten kunnen door de Stichting beëindigd worden indien de door de gemeente verstrekte exploitatiebijdrage, niet voldoende is voor een kostenneutrale exploitatie. De gemeente is niet gehouden tot het betalen van schadevergoeding en/of het zorgdragen voor een alternatief.*
- *Artikel 9.2: Partijen spreken zich uit dat wederzijds het voornemen bestaat om na afloop van de hiervoor genoemde termijn deze Overeenkomst op gelijke voorwaarden voort te zetten voor een periode van 5 jaar.*
- *Artikel 9.3 Beëindiging van deze Overeenkomst vindt plaats door schriftelijke opzegging tegen het einde van de contractperiode, tenminste één jaar voor het einde van de dan lopende contractperiode.*

Omdat de gemeente een opzegtermijn heeft van 1 jaar, betekent dit dat het contract niet eerder kan worden opgezegd dan per 1 juli 2030. Onbekend is wat de juridische consequenties zijn indien het Zwembad uit de exploitatie-overeenkomst met de stichting wordt gehaald.

Mogelijk dat er frictiekosten voor de stichting gaan ontstaan bij het afstoten van het zwembad Vollenhove. Indien vast personeel in dienst van de stichting niet kan worden ingezet op het Zwembad | Sporthal De Waterwyck, dan zal het afstoten van het overvallige personeel kosten met zich meebrengen. Ook zullen de overheadkosten van de stichting zwaarder drukken op de exploitatie van het Zwembad | Sporthal De Waterwyck. De stichting heeft van de algemene kostenposten 25% van de kosten toegerekend aan Zwembad Vollenhove en 75% aan het Zwembad | Sporthal De Waterwyck. We gaan er vanuit dat deze kostenposten met 25% omlaag gaan bij beëindiging van het contract met de stichting.

6. Samenvatting en conclusies

Het zwembad Vollenhove is een combibad waar binnen en buiten kan worden gezwommen. Het binnenbad is beperkt van omvang en heeft een weinig functionele vorm, wat met name voor recreatiezwemmen is ingericht en minder voor leeszemmen en baantjeszwemmen.

Het zwembad is een goed onderhouden bad, waarbij alleen het afgelopen jaar de onderhoudsmaatregelen zijn aangehouden.

De exploitatie van het zwembad is door de gemeente Steenwijkerland ondergebracht bij de Stichting Sportservice Steenwijkerland. Het zwembad wordt professioneel bestuurd en geëxploiteerd. Dit met ondersteuning van Sportfondsen Nederland, een landelijke exploitant van zwembaden.

Het aantal bezoekers beperkt zich tot circa 30.000 per jaar. Dit is met name het gevolg van het geringe verzorgingsgebied met circa 9.400 inwoners. Er bevinden zich binnen de regio diverse alternatieve zwemvoorzieningen, onder andere in Zwartsluis en Emmeloord, maar er is ook een overlap met het verzorgingsgebied van het zwembad De Waterwyk in Steenwijk.

De tarieven zijn, in vergelijking met die van omliggende baden, laag.

In 2024 bedroegen de opbrengsten circa € 211.000 per jaar, de kosten € 647.000.

Het jaarlijks exploitatietekort bedroeg dat jaar € 436.000. De jaarlijkse exploitatiebijdrage van de gemeente is geprognoseerd op € 317.000, maar is nog niet vastgesteld. Hiermee heeft de Stichting Sportservice Steenwijkerland een exploitatietekort van € 119.000.

Er is een aantal scenario's doorgerekend voor de zwemfunctie in Vollenhove op basis waarvan het College van Burgemeester & Wethouders en de Gemeenteraad een afgewogen keuze kunnen maken.

Dit met als randvoorwaarde dat zwemlessen voor diploma A en B en banenzwemmen in Vollenhove het gehele jaar behouden blijven.

De gemeente heeft aangegeven de volgende 5 scenario's onderzocht te willen hebben:

1. Het handhaven van de huidige situatie (0-scenario).
2. Verbeteren van de huidige exploitatie; o.a. door inzet van vrijwilligers, verduurzaming en/of door inzet van een derde partij (al dan niet met deels overname).
3. Verplaatsen van de zwemfunctie (lokaal/ regionaal).
4. Aanpassen zwembad Vakantiepark 't Akkertien.
5. Nieuwbouw.

In tabel 12 zijn de consequenties voor het gebruik, de investeringen en de exploitatieresultaat voor de verschillende scenario's samengevat.

Mogelijkheden om het jaarlijks exploitatietekort van het zwembad terug te dringen, zijn:

- Tariefsverhoging; inkomsten nemen toe met maximaal € 50.000 bij 25% tariefstijging (aanname gelijkblijvend aantal bezoekers).
- Inzet van een vrijwilligersbestuur; verlaging uitgaven met circa € 50.000 per jaar. Het overgaan van de Stichting Sportservice Steenwijkerland naar een stichting bestuurd door vrijwilligers zal echter frictiekosten met zich meebrengen van de stichting en het exploitatietekort op het Zwembad | Sporthal De Waterwyk verhogen.
- Verduurzamingsmaatregelen: verlaging energiekosten met circa € 11.500 per jaar.
- Sluiting van het buitenbad: een besparing op de exploitatielasten van € 30.000 per jaar.

Een combinatie van de bovengenoemde optimalisaties van de exploitatie is mogelijk. Een tariefsverhoging gecombineerd met verduurzaming en sluiting van het buitenbad met een vrijwilligersbestuur, kan het exploitatietekort mogelijk terugbrengen van € 436.000 tot circa € 300.000 per jaar.

Tabel 12: Samenvatting scenario's

		Aantal bezoekers	Besparing op exploitatie	Investeringen	Kapitaal- lasten	Exploitatie tekort
Scenario 1	0-situatie	30.000		0		436.000
Scenario 2	Verduurzamen	30.000	-11.500	258.000	uit fonds	424.500
	Inzet vrijwilligers	30.000	-50.000	0		386.000
	Tariefsverhoging	30.000	50.000	0		386.000
	Commerciële exploitant	30.000	0	0		436.000
	Sluiting buitenbad	28.000	-30.000	pm		406.000
Scenario 3	Zwembad afstoten	0		0		0
	Frictiekosten, kosten busvervoer					pm
	Vervallen huur/pacht					-96.000
Scenario 4	Zwembad 't Akkertien ombouwen	29.000		3.450.000	150.000	460.000
	Alternatief: extra 25 meter bassin	36.000		4.720.000	200.000	410.500
variant a:	Omvormen tot openluchtbad	18.000		3.400.000	150.000	216.000
variant b:	Overdekken openluchtbassin	38.000		3.930.000	170.000	472.000
	Vervallen huur/pacht					-96.000
Scenario 5	Nieuwbouw zwembad	35.000		11.100.000	480.000	417.000
	Vervallen huur/pacht					-96.000

Uit de doorrekening van de scenario's kan worden geconcludeerd dat het komen tot een bezuiniging van € 300.000 op het jaarlijkse exploitatieresultaat alleen mogelijk is door het Zwembad Vollenhove te sluiten en uit te wijken naar een ander zwembad (scenario 3). Bij sluiting van het zwembad moet rekening worden gehouden met frictiekosten van de stichting en het vervallen van de huur/pacht van het Zwembad Vollenhove aan de gemeente.

Nieuwbouw van het zwembad of aanpassen van het zwembad bij Recreatiecentrum 't Akkertien zal leiden tot vergelijkbare exploitatietekorten als het huidige tekort. Indien daarbij de kapitaallasten worden gerekend op de investeringen in de bouw van een nieuw zwembad of uitbreiding en aanpassing van zwembad 't Akkertien, dan zijn de financiële resultaten nog veel ongunstiger.

Indien de gemeente de Stichting het Zwembad Vollenhove, maar ook het Zwembad | Sporthal De Waterwyk, wenst open te houden en door de Stichting Sportservice Steenwijkerland wil laten beheren en exploiteren, dan dient de exploitatiebijdrage aan de stichting omhoog te gaan. De gemeente kan in overleg met de stichting te onderzoeken hoe tot een optimalisatie van de exploitatie van de beide sportaccommodaties kan worden gekomen. Het toestaan van een tariefsverhoging op de entreekaarten en het leszwemmen bij beide zwembaden door het College is hierbij een optie.

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1800 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensing en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al 70 jaar.

Contactgegevens

Tolhuisweg 57
8443 DV Heerenveen
Postbus 24
8440 AA Heerenveen

Copyright ©

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

De informatie die in dit rapport is opgenomen is uitsluitend bestemd voor geadresseerde(n) en kan persoonlijke of vertrouwelijke informatie bevatten. Gebruik van deze informatie, door anderen dan de geadresseerde(n) en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van deze informatie kennis te nemen, is niet toegestaan. De informatie is uitsluitend bestemd om te worden gebruikt door de geadresseerde, voor het doel waarvoor dit rapport is vervaardigd. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden niet toegestaan, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group en wordt u verzocht de gegevens te verwijderen en direct een melding te maken bij security@antegroup.nl. Derden, zij die niet geadresseerd zijn, kunnen geen rechten aan dit rapport ontleenen, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group.

